

Portret van een exoot: de snoekbaars

Tekst en foto's: F. Spikmans

Door toegenomen handel in vissen, (on)bevuste uitzettingen, via ballastwater van schepen of het verbinden van rivierensystemen middels kanalen, van alle kanten komen er nieuwe soorten in Nederland terecht. In deze rubriek wordt telkens een portret gegeven van één van deze nieuwkomers. Ditmaal de snoekbaars.

De snoekbaars is al meer dan een eeuw aanwezig in de Nederlandse wateren en inmiddels volledig ingeburgerd. De soort is populair bij sportvisserij en een belangrijke bron van inkomsten voor de beroepsvissers in binnenwateren. Ingeburgerd of niet, het blijft van oorsprong een exoot.

Het oorspronkelijke leefgebied van de snoekbaars ligt in Oost Europa, rond de Zwarte en Kaspische Zee. Voornamelijk ten behoeve van sport- en beroepsvisserij is de soort

over de hele wereld uitgezet, van China tot in de Verenigde Staten en Marokko aan toe. In Nederland is de soort aan het einde van de 19de eeuw geïntroduceerd. De soort heeft zich sindsdien over heel Nederland verspreid. Daarbij is hij geholpen door de veelvuldige uitzetting van opgekweekte exemplaren.

De snoekbaars komt hier vooral voor in voedselrijke, vaak troebele, grote en diepere wateren, zoals rivieren, meren, kanalen en zandwinplassen. In het IJsselmeer is dankzij een groot voedselaanbod een groot bestand van de snoekbaars aanwezig. Aanvankelijk voedt jonge snoekbaars zich nog met plankton. Volwassen exemplaren eten voornamelijk vis.

Over de gevolgen van de vestiging van de snoekbaars in Nederland is weinig te vinden in de literatuur. De soort wordt door vissers vooral gezien als een aanwinst voor de visstand. Mogelijk heeft de snelle opmars en vestiging van de snoekbaars in Nederland voor veranderingen in de visstand gezorgd. Er wordt wel gesproken

over de verdringing van de snoek door de snoekbaars. Erg waarschijnlijk is dit echter niet, aangezien er weinig overlap in biotoopkeuze is (Driessen, 2000).

Uit het buitenland zijn gedocumenteerde gevallen bekend over de ecologische impact van de snoekbaars. In Turkije is de verdwijning of sterke achteruitgang van tenminste acht inheemse vissoorten (waarvan enkele endemisch) beschreven. Verder had de introductie van de snoekbaars in dit Turkse meer een plotseling groei van de kreeften populatie tot gevolg (Crivelli, 1995). In het Verenigd Koninkrijk veroorzaakt de snoekbaars een achteruitgang van karperachtigen (Cowx, 1997) en wordt de soort door middel van wegvangen bestreden.

Literatuur

Cowx, I.G., 1997. Introduction of fish species into European fresh waters: Economic successes or ecological disasters? Bulletin Francais de la peche et de la pisciculture. 344-45: 57-77.

Crivelli, A.J. 1995. Are fish introductions a threat to endemic freshwater fishes in the Northern Mediterranean region? Biological Conservation 72: 311-319.

Driessen, 2000. Snoekbaars. In: Vissen in Limburgse beken. Stichting natuurpublicaties Limburg.